

Світлана Брошкова
*кандидат економічних наук,
завідувачка кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій,
факультет журналістики, реклами та видавничої справи,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

Безробіття та COVID-19: зайнятість населення у фокусі ЗМІ

За даними Державної служби статистики рівень безробіття в Україні в другому кварталі 2021 року зріс на 1,3% відносно кінця 2020 року.

Загалом безробітними є 1,7 мільйона українців. Кількість зайнятого населення у віці 15-70 років у другому кварталі 2020 року становила 15,6 мільйона осіб. На зростання безробіття активно вплинула ситуація із пандемією COVID-19 у світі. З початку дії карантину, станом на 25 січня 2021 року, статус безробітного мають 485,3 тис. українців. У порівнянні з 2020 роком - 444,4 тис. українців, що є більшим на 40,9 тис. На сьогодні допомогу з безробіття отримують на 136,7% більше українців. Слід зазначити, що у 2020 році кількість безробітних склала на 73 % більше, ніж у 2019 році.

На першому піку карантинних обмежень, локдауні, до 3,1 млн українців або 17% від робочої сили знаходилось у стані прихованого безробіття — зайнятість цих людей була зменшена або вони були відправлені у неоплачувану відпустку, тобто збереження робочого місця без виплати заробітної платні. За статистичними даними найбільше безробітних припало на переробну промисловість — понад 60 тис. осіб (+60% порівняно з травнем 2019 року) та у сферах сільського, лісового, рибного господарств — 64 тис. осіб (+25%). Але найвищі показники безробіття у другому кварталі 2020 року спостерігаємо у галузі готельно-ресторанного бізнесу (додалося 125% безробітних) та у сферах постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (+103%). В ІТ-сфері з квітня до травня 2020 року кількість зареєстрованих безробітних зроста

на 60%, а фахівців операцій з нерухомістю на біржі зайнятості побільшало на 57%.

Згідно з прогнозом НБУ у 2022 році рівень безробіття знизиться до 8,5% і збережеться на такому показнику до кінця 2023 року. Також Міністерство економіки прогнозує, що українська економіка відновиться від наслідків коронакризи через два-три роки.

Так, 10 червня 2020 року Кабінет міністрів України ухвалив рішення про виділення майже трьох мільярдів гривень на виплату допомоги з безробіттям. Було ухвалено рішення про надання Фонду страхування на випадок безробіття додатково 2,972 млрд грн для виплати допомоги з безробіття на безповоротній основі.

2 вересня 2020 року Верховна рада ухвалила законопроект про допомогу тим, хто втратив роботу через епідемію COVID-19. Це планувалося як одноразова виплата допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності для безробітних. Йдеться про 322,5 мільйона гривень, які було вирішено спрямувати на: організацію безробітними підприємницької діяльності — 19,7 мільйона гривень; професійне навчання безробітних — 144,3 мільйона гривень; видачу ваучерів на навчання — 2,9 мільйона гривень; компенсацію роботодавцям єдиного соціального внеску — 92,4 мільйона гривень; компенсацію роботодавцям витрат на оплату праці внутрішньо переміщених осіб — 21,5 мільйона гривень; організацію громадських робіт — 41,7 мільйона гривень.

З кінця 2017 року показник безробіття по країні складав рекордні 9,9%. Наприклад, у IV кварталі 2017 року безробітних в країні було стільки ж, скільки і на 2020 рік — 9,9%. Після цього рівень безробіття почав знижуватися аж до III кварталу 2018 роки (8%). У IV кварталі цього ж року безробітних стало 9,3% від загальної кількості працездатного населення країни. У період з I по III квартал 2019 року рівень безробіття знову почав

знижуватися і досяг показників в 7,3%. З вересня 2019 року кожного кварталу кількість безробітних зростала.

За даними Держстату, найбільший відсоток безробіття в Україні припав на 2000 рік — 12,4%. Після цього цей показник почав зменшуватися і у 2007-2008 роках досяг мінімальної відмітки — 6,9%. Але вже наступного 2009 року, показник став 9,6%. Тобто за один рік він виріс на 3% — і це найбільш різка зміна за останні 20 років. Причиною стала економічна криза. Такі ж зміни, на 3%, фіксуємо у 2014 році, знову ж таки через економічну кризу.

На сьогодні, ситуація з безробіттям через COVID-19 має позитивний характер. Через вакцинацію населення, з метою запобігання розповсюдження коронавірусної хвороби, державний сектор та усі види бізнесів не державного сектору, долають карантинні обмеження, що значно покращують ситуацію на ринку праці. Так, за даними Мінфіну, за другий квартал 2021 року 344,8 тис. осіб є безробітними, що складає 10,3%, а це нижче ніж у першому кварталі 10,9% (449,7 тис.).

Література:

1. В Україні побільшало безробітних. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/09/25/665522/>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Кабмін виділив ще 3 мільярди на виплати з безробіття. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/06/10/novyna/ekonomika/kabmin-vydilyv-shhe-3-milyardy-vyplaty-bezrobittya>
4. Рада ухвалила законопроект про допомогу безробітним. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/09/02/novyna/suspilstvo/rada-uxvalyla-zakonoproekt-pro-dopomohu-bezrobitnym>
5. МінфінМедіа. URL: <https://index.minfin.com.ua/labour/unemploy/2013/>

6. Як пандемія COVID-19 змінила ринок праці в Україні. URL: <https://www.google.com.ua/amp/s/www.ukrinform.ua/amp/rubric-society/3104312-ak-pandemia-covid19-zminila-rinok-praci-v-ukraini.html>
7. Безробітних українців стає більше. URL: <https://wz.lviv.ua/news/421071-bezrobitnykh-ukraintsiv-staie-bilshe>
8. Українці назвали три головні проблеми країни. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/10/20/7270508/>
9. Шмигаль: За карантинний рік безробітними стали майже 1 млн українців. URL: <https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/shmihal-za-karantinnij-rik-bezrobitnimi-stali-majzhe-1-mln-ukrajintsiv.html>
10. Кабмін дозволив оформляти статус безробітного дистанційно. URL: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/kabmin-dozvoliv-oformljati-status-bezrobitnoho-dstantsijno.html>